

Landdistriktsudvalget
12. januar 2021
/hant

Landdistriktsudvalgets fokuspunkter 2021

Landdistriktsudvalget gjorde på sit møde 5. januar 2021 kort status over den hidtidige indsats og kikkede frem mod 2021, med udgangspunkt i sammenhængsmodellen. Der er fortsat opbakning til den tidligere fastlagte linje og tilfredshed med de opnåede resultater. Den hidtidige indsats skal fortsættes med fokus på bl.a. lokale udviklingsplaner.

I forhold til sammenhængsmodellen er udvalgets væsentligste indsatsområde:

Vækst i alle lokalsamfund med over 200 indbyggere

Det er en målsætning, der kræver en indsats på en lang række områder bl.a. serviceniveau, markedsføring af områder, bæredygtige boliger og lokalområder og adgang til lånefinansiering og som ikke kan nås uden aktiv medvirken fra et samlet byråd og alle udvalg – samt naturligvis lokalsamfundene selv.

Målsætningen er således tæt forbundet med en række af de øvrige målsætninger ikke mindst:

Vi ønsker at øge omfanget af frivillighed Infrastrukturen... internt i kommunen forbedres

Tilsvarende kan udvalget i sit arbejde medvirke til opfyldelsen af en række af de øvrige målsætninger fx indenfor miljø og sundhed gennem sin dialog med de mange borgere i landdistrikterne og gennem prioritering af midler og den adfærdspåvirkning, der ligger i det.

Indsatsen i 2021 – en mere proaktiv tilgang

En grundpille i Landdistriktsudvalgets indsats er de "dogmer", som udvalget fastlagde i sin opstart, bl.a. at understøttelse af et lokalsamfund kræver, at lokalsamfundet selv tager ansvar og at initiativer kræver det rette mix af lokalt og kommunalt engagement.

Den del af udvalgets indsats, der er foregået i de enkelte lokalsamfund, har hidtil i høj grad taget udgangspunkt i det lokale initiativ. I 2021 vil landdistriktsudvalget forsøge også mere proaktivt at sætte initiativer i værk, at invitere lokalsamfund til at deltage i afprøvning af indsatser i pilotprojekter. Lokalsamfundene kan inviteres åbent eller målrettet ud fra behov og potentialer. I forhold til sidstnævnte er opdaterede og opkvalificerede analyser afgørende.

Pilotprojekterne kan indholdsmæssigt tage udgangspunkt i et eller flere af følgende emner. For hvert emne peges på oplagte samarbejdspartnere blandt de øvrige udvalg.

Bofællesskaber – eller boliger med mulighed for fællesskab

En proaktiv bosætningsindsats skal fokusere på indhold, nemlig at vi har de rette produkter på hylden til at tiltrække nye indbyggere. En eller flere landsbyer kan inviteres til at afprøve en eller flere af nedenstående ideer:

- Bofællesskaber, som et attraktivt alternativ for børnefamilier fra særligt Aarhus, fx i den sydøstlige del af kommunen, ved en mindre by med skole og andre grundlæggende servicetilbud. Kræver planlægning, tiltrækning af investorer og efterfølgende markedsføring i forhold til målgruppen jf. også den generelle bosætningsstrategi.
- Markedsføring af en landsby som et "de-facto-bofællesskab", hvor forsamlingshuset bliver et reelt fælleshus.
- Evt. seniorbofællesskab, i forlængelse af analyse af potentialet i sådanne.

Indsatsen vil kræve samarbejde med Teknisk Udvalg (evt. udlæg af områder osv.) samt Økonomi- og Erhvervsudvalget (markedsføring).

Fællesskabs by – nye tilgange til frivillighed

I forhold til services mv (og betydningen for bosætning) er et tæt samarbejde med også udvalgene for de store velfærdsområder interessant for evt. at afsøge muligheder for nye tilgange til inddragelse af borgere i udviklingen af velfærdsydelser/services m.v. Er der en mindre by, der kunne tænkes at ville afprøve nye måder at samarbejde mellem kommune og civilsamfund, nye forenings- og organiseringsformer, som sikrer, at ingen ikke er en del af fællesskabet (hvis de ønsker det) eller andre vinkler på fællesskab og frivillighed?

På tværs af en række udvalg kan det være interessant at sætte fokus på frivillighed, fællesskaber og øge "foreningsgraden" jf. målet herom. Hensigten er ikke blot at øge foreningsgraden, men indirekte at mindske ensomhed gennem styrket tilknytning til forskellige former for fællesskaber, uanset om disse er indenfor idræt (organiseret og uorganiseret), kultur, pårørende grupper eller forældregrupper

Nytænkende transport - infrastruktur

Landdistriktsudvalget ser et behov for at nytænke kollektiv trafik og transportformer. Kan el-cykler fx være en løsning for mindre bysamfund? Vil en by være med til at afprøve den idé? Ideen kræver naturligvis, at der er cykelstier og lignende, der gør det muligt. Kræver samarbejde med Teknisk Udvalg.

Et grønt lokalområde

I budgetaftalen indgår initiativet Grønne lokalområder, hvor et pilotprojekt skal undersøge hvilket potentiale, der er i et givet lokalområde for et koordineret samarbejde om energieffektivisering og omstilling. Dette kan måske med fordel ses i sammenhæng med en proces vedr. lokale udviklingsplaner og landdistriktsudvalget kan byde sig til som samarbejdspart for Klima- og Miljøudvalget.

Indsatsen i 2021 – tværgående perspektiver

Udover pilotprojekter er der også peget på forskellige tværgående indsatser, der kan medvirke til at opfylde de prioriterede målsætninger og som ligger i naturlig forlængelse af udvalgets hidtidige indsats.

Turisme

I forhold til turisme (og dermed bosætning og arbejdspladser) vil landdistriktsudvalget følge op på sidste års satsning (i fællesskab med VibLand) "Turist i Egen Kommune" og afsøge muligheder for yderligere at styrke turismen i landdistrikterne.

En mulighed kan være i samarbejde med Kultur- og Fritidsudvalget at sætte fokus på outdoor-faciliteter i landdistrikterne.

Erhverv

Udvalget kan genoptage drøftelserne med erhvervsrådet om at understøtte de eksisterende virksomheder i landdistrikterne, at sikre de forbliver i områderne og også gerne udvikler sig. Indsatsen kan fokusere på generationsskifte og andre udviklingstemaer.

Understøttelse af friluft-frivillige

I forlængelse af fokus på landsbypedeller kan der sættes yderligere fokus på understøttelse af frivillige, der etablerer legepladser, (motions)stier og lignende, som ofte fremmer både bevægelse, fællesskab og trivsel.

Indsatsen vil kræve samarbejde med Teknisk Udvalg, som har ansvaret for myndighed m.v. i forhold til legepladser, stier m.v. Evt. kan mere generelle indsatser i forhold til frivillighed med fordel inddrage Kultur- og Fritidsudvalget.

Det analytiske grundlag for målrettede strategiske indsatser

Udvalget indledte sit arbejde med at sætte fokus på det analytiske grundlag og et ønske om at kunne understøtte forskellige strategier for forskellige typer af lokalsamfund. Dette arbejde videreudvikles.

Forsamlingshuse

Udvalget har ved flere lejligheder sat fokus på forsamlingshusene, som helt afgørende faktorer i landsbyerne i forhold til fællesskab. Men livet i forsamlingshusene er ikke alle steder lige kraftigt og involverer måske ikke alle generationer. Kan udvalget understøtte at rollen styrkes? I forlængelse af erfaringerne fra corona-tiden kan forsamlingshusene så danne ramme om helt nye tilbud, ikke kun "Liv i Forsamlingshusene" men streaming af tilbud. Enkelte streamer i dag foredrag fra Aarhus Universitet, men derudover kunne muligheder måske være foredrag fra Viborg Museum, Viborg Bibliotekerne eller noget helt andet. Kræver et samarbejde med Kultur- og Fritidsudvalget.